

Viðmerkingar

Tjóðveldið og fólkaflökkurinn voru ímóti 1000 kr. í minstuløn og frítíð við lön til fiskimenn undir stjórnarsamráðingunum.

Undir yvirskriftinu »Daprasta árið« setur 14. sept. öll viðurskipti — allar politískar veruleikar — á hövðið. Vendir beinleiðis sætt til rangt. Neyðarsligt at vera so illa á holdum komin í politisku ómegd síni, at ein ekki bara orkar at viðganga órongiligar veruleikar, men heldur ekki veit sær önnur ráð til at taka enn rámostu ósannindi.

Tað er nevniliga rámostu ósannindi, at tjóðveldisflökkurinn hevði eitt einasta orð um minstuløn og frítíð við lön uppi í uppskoti sínum til javnaðarmenn og fólkaflökksmenn til landsstýrissamgongu.

Hetta kunnu allir Føroyingar fáa vátan fyri við at lesa samgonguuppskot tjóðveldisflökkssins, ið stóð upp aftur tikið í 14. Sept., Sosialinum og øðrum bløðum.

Ög so er hesum viðvíkjandi ekki alt sagt. Tað er nevniliga órongiligar veruleikar, at javnaðarflökkurinn var einasti flökkur av øllum politiskum flökkunum, sum í sínum samgonguuppskoti hevði 1000 kr. í minstuløn og frítíð við lön til fiskimenn. Hetta javnaðarmanna uppskot varð undirtekið av hvørki tjóðveldisflökkunum ella fólkaflökkunum, men beinleiðis havnað av teimum.

At tjóðveldisflökkurinn nakað aftan á nýggja landsstýrið var sett av javnaðarmönnum, sambandsmönnum og gamla sjálvstýrismönnum, sum ketta upp úr hovdutrøgi, kom við uppskoti um 1000 kr. í minstulønuttan ein einasta stav til lóg um inntøku at rinda minstulønina við — og sum ein av tjóðveldisflökkssins tingmönnum segði: til stuttleika — kundi ekki annað enn gera teir og hetta uppskot teirra til láturen í skilamanna eygum. Slíkar »villeiðingar« kunnu aldri fjala, at tjóðveldisflökkurinn sum sagt ekki hevði eitt einasta orð í sínum stjórnarsamgonguuppskoti hvørki viðvíkjandi minstuløn ella frítíð við lön til fiskimenn. Slík »villeiðingar« uppskot kunnu heldur ekki krógva burtur, at tjóðveldisflökkurinn líka so lítið sum fólkaflökkurinn vildi greiða atkvøðu fyri inntøkum til at veita fiskimönnum frítíð við lön, varð samtykt av samgonguflokkunum seinasta vár, fekk sum sagt ongan av andstöðuflokkunum at taka sum samgongumál at fremja javnaðarflökkssins mál um 1000 kr. í minstuløn og frítíð við lön til fiskimenn.

Men kortini er longu frítíðarspurningurin loystur, hóast frítíðin verður guldin sum tilskot, tí meirluti var ekki fyri øðrum gjaldingarhátti. Tað er kortini eyðvitað, at so brátt líkindini eru til tess, eigur lógin at verða broytt soleiðis, at arbeiðsgevarin á sjónum eins og arbeiðsgevarin á landi verður at rinda frítíðarlønina.

Spurningurin um 1000 kr. í minstuløn til fiskimenn er sjálvandi stóðugt áleikandi mál hjá javnaðarflökkunum.

Vónandi verða landsstýrisflökkarnir at kunna loysa hetta mál í næstum.

Við inntøkuleysum uppskotum frá tjóðveldinum og fólkaflökkunum kann hesin spurningur ikki loysast.

Nú tey mongu nýggju skipini koma, verða tey vónandi at geva fiskimönnum so væl, at tað verður eingin spurningur um minstulønargjalding við teimum.

Fedranna arvurin vára

Eitt av teim stóru eyðkennum, ið fedrar vára áttu og goymdu so eiggiliga, at glatast mátti einki teirra millum, vóru millum annað kvæðini, tættirnir og visurnar, tí ikki var teim tann lagnustund borin at alast frá skúlabeinki, so mentan teirra vóru einans minnini góð, ið seklar av árum hevði fylgt hvørjum øðrum gjøgnum hesi somu kvæðini, goymti til næsta ættarliðið.

Teir gomlu lögdu ekki arbeiði niður fyri at varðveita teirra fedranna arv. Nei. Tá ið so skýmingin legðist darrandi niður yvir fjarskotna oyggjalandið, bleiv kolan tikin upp frá goymslu stokkutu, og kveiktur

varð eldur á lýsitvorra, tá kendist hin sanni hugni teirra berast saman við kararnar og rokkin, ið fyri teim var eins og urgan, ið leikar við sangi okkara! Skuldi so ein av misgáum gloyma eitt orindi, bleiv sagt til, tí tann vanlagna máttu teir í grøna torva fjaldi, ikki eiga fyri hollan og góðan arv!

Sjúrður, Sniólur, Angir, Gripur, Hábar og aðrir sum Hildibrand, Ranir, Blindi gestur og Hjalmar reysti, ið liv mátti týna á Samsø, vóru inni hjá teim, meðan karðarnir og rokkarnir bóru hini hulisligu lögini til samanspel teirra, ið skipanana áttu, meðan stokkarnir glint-

aðu, so glamparskinið frá grúgvubruna kendist sum mureldur! Farnir eru fadrarnir vára — grønatörva ella vestfallið fjallar teir, og eru skulu teir eiga, ið nú royna at varðveita tess minni; men latum okkum eisini sum teir tala at, tá klišt verður av aldargomlu eyðkennum teirra. Hvør minnist ikki Sniólvi, tá hann sigldi sær eftir vív... Stríkar hann ikki for Fottarsvík, ei fyri fòrkum fimm, lat hann ikki livandi sigla for Brunsvík inn...

Hann stríkar ikki for Fottarvík og ei fyri fòrkum fimm, glaður siglur Sniólur seg fyri Brunsvík inn.

Eisini:

Hann stríkar ikki for Fottarvík, og ei kunnu fòrkir fòrða, lat hann ikki livandi sigla for Brunsvík norð. Hann stríkar ikki for Fottarvík, Ei kundu fòrkir fòrða; glaður sigldi Sniólur seg fyri Brunsvík norð...!

Vit hoyra kvæðini frá útvarpinum. Tað kann nú altíð so vera, at skiparin kann gloyma eitt orindið — Men lati tað ikki eiga ta vanlagnu sum fleir av teim kvæðunum, sum t. d. Sniólvi kvæði eigur og onnur av okkum so kendu kvæðum, ið eg havi tiveri sæð, hava mist 10 % av virði teirra. Eg vil vóna, at hin hollí vinur, ið nú býr í Fuglafirði, hevur varðveitt tað, ið eg fyri mongum árum síðani lat hann fáa.

Tað er hugnaligt, tá vetrarkvöldini longu snúgvast um teigar og tún at sita inni og lýða á tey einstøku sendingar frá útvarpi okkara — men tá kvæðini eru frammi, nýðist ein at drignan aftur til okkara aldargomlu livihættir, ið einans kveiktist av minnum teirra, tá er eisini tiveri alt ov mikild útgloymt og pilkað burt og helst av visum og kvæðum, ið ikki tola eitt einasta bakkast meira. Lurtar ein eftir Hábar og Signe, so tiveri missa vit eisini burt orindi, ið prýðka hesa visu!

De stødte på døren,
de gave godt bulder
De nagler ginge i stykke.
Hjælpe mig Gud og Signelille,
her bliver vor kongelykke.

ella eisini:
Det var Habor kongens søn,
han varde sig som en klempe,
sålænge der fandtes i jomfruens bur
bordstole, borde og benke!

ella eisini:
De ere så fattig i min faders gård
de jomfruer ride til tinge,
— — — — —
— — — — — ringe.

ella eisini mugu vit ikki leggja burtur úr:
Tager nu ned min kappe grå,
lader den på jorden brede,
alle jomfruer i buret ere,
de monne fast over mig græde;
og eisini fimm onnur orindi, ið eg ikki havi tið at umrøða.

Góðu lagsbróður, antin tit so lata kvæðir og visir í prentan ella til útvarpið, so latið okkum eisini eiga hini av fedranna so vælvarðu kvæðum og visum í mentan. Tí ikki vera vit nakað verri enn teir, ið hin klassiska einsems musikkini eiga og æra.

Eg kundi nortíð við önnur kvæðir ið somu lagnu ella vanlagnu ganga ímóti, men havi ikki tið og ei heldur pláss at umrøða hetta, og tí vil eg biðja tykkum, ið savna kvæðir og visur, sumleiðis frá útvarpinum, at tey kvæði, ið herftir verða kvøðin og prentað, ikki eiga at missa virðini, ið okkara fedrar vardu og goymdu...!

Lokni við Áargil.

Lýsing

Sambært lóg frá 12. mars 1923 um kommunala skattalíking í Føroyum verður einhver, ið álíknast skal persónligan skatt ella vinnuskatt, og øll bókahaldsskyldug í Tórshavnar kommunu biðin um annaðhvørt sjálv ella við fulltrúa, tó um so er — við fulltrúargevarans egnu ábyrgd — at geva upp inntøku sína í árinum 1959 ávíkavist innan 15. og 31. januar 1960 samsværandi teið sjálvuppgávuskjølum, sum nevndin útfylliggjar skattgjaldarunum. Serliga verður vist á, at hann, sum í yrki sínum vanliga nýtir annað rakstrarár enn álmanakkaárið, hevur rætt til at nýta hetta í sjálvuppgávuni. Hesi útfyllingarbløð verða at endurfyllggja

Tórshavnar Líkningarnevnd. Tað verður beinleiðis gjørt kunnugt, at hann, sum ikki í rættari tíð gevur upp inntøku sína samsværandi áðurnevndu lóg, missir rættin til at mótmæla skattaálíking sína, um hann ikki kann vísa á, at skattalíkingin er meir enn 25 % hægri enn veruliga inntøka hansara. Er munurin meira enn 25 %, skal hann gjalda skatt av veruligu inntøku síni við 25 % í viðbót.

Hann, sum einki útfyllingarbløð hevur fingið, eigur sjálvur at snúgva sær til Tórshavnar Líkningarnevndar, tá møgulig mistøk við útbýtanina onga ávirkan á undannevndu ásetingar hava.

Persónar, sum eru skyldugir at føra lóggjaldar handilbøkur, og skattskyldig deyðsbúgv skulu saman við sjálvuppgávuni senda inn rakstrarrokkskap og uppgjerd yvir figgjardødu við rakstrarársins hyrjan og enda.

Sjálvuppgávur, sum ikki eru innkommar áðrenn undannevndu frestir í tí fyriskrivaða sniði og rætt undirritaðar, kunnu ikki verða kravdar tiknar til umhugsunnar.

Arbeiðsgevarar verða biðnir um at geva frágreiðingar um goldnar lönir o. a. m. til arbeiðsfólk sitt, og mugu teir innan 15. januar 1960 senda líkningarnevndini hesar frágreiðingar, sum teir eru skyldugir til smb. § 34 í áðurnevndu lóg. Um arbeiðsgevari ber seg undan, kunnu hesar frágreiðingar verða kravdar fram av yvirvaldinum við dagbót.

Somuleiðis verður kunnigjort, at hann, sum til skaða fyri kommununa miðvist gevur skeiva sjálvuppgávu ella gevur líkningarnevndini skeivar upplýsingar um inntøku ella ognar- og forimunarviðurskipti síni, verður sektaður við, at hann til kommununa botir upp til 10 ferðir tann skatt, hann hevur sviðið.

Öll verða biðin um at skriva nøvn og bústað (gotunavn og húsanummar) skílliga á sjálvuppgávuna, so tey verða ikki misskild.

Húsaánarar fáa at víta virði av bústaði í egnum húsum við at venda sær til líkningarnevndarinnar, máltr. 1068.

TÓRSHAVNAR LÍKNINGARNEVND

Føroya Bjór

ØL- og MINERALVATNSVIRKI

Føroya

Pilsnar

Ekta

Maltøl.

Citrón sodavann

Appelsin limonada

Hindber limonada

Jordber limonada

Vanillie limonada

Áppolinaris

EINAR WAAG, Klakksvík — MÁLTRÁÐUR 4

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT

TÓRSHAVN

AVRIKAR ALT PRENTINGARA RBEIDI

TELF. 1820